

केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियानांतर्गत सन २०२४-२५ करिता सर्वसाधारण योजनेतून २२१०५१५७ या लेखाशिर्षातून ६०% केंद्र हिश्याचे रु.२०३९०.०० लक्ष व २२१०५२४६ या लेखाशिर्षातून ४० % राज्य हिश्याकरिता रु.१३५९३.३३ लक्ष इतके राज्य हिश्याचे अनुदान वितरीत करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
सार्वजनिक आरोग्य विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: पुरमा -३५२४/प्र.क्र.५०४/आरोग्य-७
१० वा मजला, गोकुळदास तेजपाल रुग्णालय संकूल इमारत
नवीन मंत्रालय, मुंबई ४०० ००९.
दिनांक : १७ जानेवारी, २०२५

वाचा :-

- १) केंद्र शासनाचे मंजूरी आदेश क्रं.G.२७०१७/२१/२०२४-२५/NHM-Finance/FTS-८२७२७२४, दिनांक ३१/१२/२०२४
- २) केंद्र शासनाचे पत्र क्र D.O. F.No.१ (१३). PFMS/२०२०, NHM Finance दि.१६.०२.२०२३
- ३) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.संकीर्ण-२०१८/प्र.क्र.४६/अर्थोपाय, दिनांक ०५. १२. २०२३.
- ४) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्र.अर्थसं-२०२३/प्र.क्र.४०/अर्थ-३, दिनांक ०८.१२. २०२३.
- ५) वित्त विभाग शासन परिपत्रक क्र२०२-अर्थसं.४.क्र.प्र/३४३-अर्थ/, दि.०१.०४.२०२४
- ६) शासन परिपत्रक क्र.अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८०/अर्थ-३ दि.२५.०७.२०२४
- ७) वित्त विभाग शासन परिपत्रक अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.८८/अर्थ-३, दिनांक १५/१०/२०२४
- ८) वित्त विभाग शासन परिपत्रक अर्थसं-२०२४/प्र.क्र.१०८/अर्थ-३, दिनांक ०८/०१/२०२५
- ९) संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांचे पत्र क्र.राआसोम/एफएमजी/कें. रा. हि/७११४७-१५३/२०२४-२५ दिनांक ०२/०१/२०२५

प्रस्तावना :-

ग्रामीण जनतेस सहजसाध्य, परवडन्याजोगी, कार्यक्षम, उत्तरायी आणि विश्वासाई आरोग्य सेवा उपलब्ध करून देण्याच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने संपूर्ण देशात एप्रिल, २००५ पासून राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान सुरु केले आहे. सदर योजनेअंतर्गत प्रजनन व बाल आरोग्य कार्यक्रम (Reproductive child Health), नियमित लसीकरण, मिशन प्लेक्सीपुल, पायाभूत सुविधांचे बळकटीकरण व पल्स पोलिओ लसीकरण इत्यादी आरोग्य सेवा देण्यात येतात. त्या अनुषंगाने प्रस्तुत

प्रकरणी केंद्र व राज्य शासनाचा प्राप्त झालेला निधी सन २०२४-२५ च्या मुळ अर्थसंकल्पीत तरतुदीतून पुढील प्रमाणे वितरीत केलेला आहे त्याबाबतचे विवरण पत्र पुढीलप्रमाणे आहे.

(रु. लाखात)

		केंद्र	(राज्य)
		२२१०५१५७	२२१०५२४६
१	अर्थसंकल्पिय तरतुद (मुळ)	१०६९५४.३४	७००००.००
२	पावसाळी अधिवेशनातील मंजूर पुरक मागणी	०.००	५२७७४.११
३	हिवाळी अधिवेशनातील मंजूर पुरक मागणी	३०८६३.५०	१७५१०.८९
A	एकूण तरतुद	१३७८१७.८४	१४०२८५.००
	शासन निर्णयानुसार प्राप्त अनुदान		
१	बियुडी -१३२३/प्र.क्र.२७४/आरोग्य-७ दि.१०.०५.२०२४	०.००	१८६७.९१
२	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.१९४/आरोग्य-७ दि.१०.०५.२०२४	०.००	५५४३.८३
३	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.२२०/आरोग्य-७ दि.१६.०५.२०२४	३३२९०.००	२१८००.००
४	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.२२०/आरोग्य-७ दि.११.०७.२०२४	३३७६९.००	२२५१२.६७
५	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.२२०/आरोग्य-७ दि.११.०७.२०२४	०.००	३९३.३३
६	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.३०४/आरोग्य-७ दि.१५.०७.२०२४	०.००	४८६४.०३
७	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.४१८/आरोग्य-७ दि.२३.०९.२०२४	०.००	३०७२९.००
८	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.२२०/आरोग्य-७ दि.०९.१०.२०२४	१०७१८.००	७१४५.३३
९	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.२२०/आरोग्य-७ दि.११.१२.२०२४	२०७८७.००	१३८५८.००
१०	बियुडी -१३२४/प्र.क्र.३०४/आरोग्य-७ दि.०२/०१/२०२५	०.००	२४२१.५७
B	एकूण शासन निर्णयानुसार प्राप्त अनुदान	९८५६४.००	११११३५.६७
C	उपलब्ध तरतुद एकूण (A-B)	३९२५३.८४	२९१४९.३३

उपरोक्त विवरणपत्रात नमूद केल्यानुसार राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियाना करिता सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षासाठी सर्वसाधारण (General) वर्गवारी साठी उपलब्ध करुन दिलेल्या केंद्र हिस्सा २२१०५१५७ या लेखाशिर्षांतर्गत रु.२०३९०.०० लक्ष तसेच सदर रक्कमेच्या समरुप राज्य हिश्यापोटी २२१०५२४६ या लेखाशिर्षांतर्गत सर्वसाधारण वर्गवारीतुन ४० टक्के राज्य हिश्याचा रु.१३५९३.३३ लक्ष इतका निधी सन २०२४-२५ च्या अर्थसंकल्पीय अंदाजातील तरतुदीतुन संदर्भ क्र. (८) येथील वित्त विभागाच्या परिपत्रकातील तरतुदीतील मान्यतेनुसार राज्य आरोग्य सोसायटीस उपलब्ध करुन देण्याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधीन होता.

शासन निर्णय :-

राष्ट्रीय आरोग्य अभियान अंतर्गत राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य कार्यक्रमाकरिता सर्वसाधारण वर्गवारीसाठी (General) सन २०२४-२५ या आर्थिक वर्षासाठी केंद्र हिश्यासाठी लेखाशिर्ष २२१०५१५७ करिता रु.१०६९५४.३४ लक्ष व पुरवणी मागणी मंजूर तरतुद (हिवाळी) रु.३०८६३.५०

लक्ष अशी एकूण रु.१३७८१७.८४ लक्ष इतकी तरतूद करण्यात आली आहे. राज्य हिश्यासाठी लेखाशिर्ष २२१०५२४६ करीता रु.७००००.०० लक्ष व पुरवणी मागणी मंजूर तरतूद (पावसाळी)रु.५२७४४.११ लक्ष व (हिवाळी) रु.१७५१०.८९ लक्ष अशी एकूण रु. १४०२८५.०० लक्ष इतकी अर्थसंकल्पीय तरतूद करण्यात करण्यात आली आहे. सबब सदर शिल्लक तरतुदीतुन केंद्र हिश्यापोटी रु.२०३९०.०० लक्ष व राज्य हिश्यापोटी रु.१३५९३.३३ लक्ष इतके अनुदान राज्य आरोग्य सोसायटीस वितरीत करण्यास याद्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

०२. सदरचा खर्च केंद्र लेखाशिर्ष २२१०५१५७ व राज्य लेखाशिर्ष २२१०५२४६ अंतर्गत सन २०२४-२५ च्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा व त्या लेखाशिर्षाखाली खर्ची दाखविण्यात यावा.

०३. उपरोक्त अनुदानासाठी प्रशासकीय अधिकारी, आरोग्य सेवा आयुक्तालय, मुंबई यांना आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे. त्यांनी याबाबतचे देयक कोषागारात सादर करून विहित केलेल्या बाबींवर खर्च करण्यासाठी सदर रक्कम आयुक्त, आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, राज्य आरोग्य सोसायटीच्या यांच्याकडे संपुर्ण करावी. यासाठी सहसंचालक (अ. व प्र.), आरोग्य सेवा, मुंबई यांना “नियंत्रण अधिकारी” म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

०४. सदर प्रस्तावावरील खर्च खालील प्रमाणे नमुद लेखाशिर्षाखाली खर्ची टाकण्यात यावा व तो सन २०२४-२५ साठी मंजूर करण्यात आलेल्या उपलब्ध तरतुदीतुन भागविण्यात यावा.

अ. क्र.	तपशिल	(रु.लाखात)		
		लेखाशिर्ष	अर्थसंकल्पीय तरतूद (मुळ + पुरक)	मागणी रक्कम (केंद्र व राज्य ६०% व ४०%)
१	आर-१, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६, सार्वजनिक आरोग्य, ८०० इतर खर्च, सर्वसाधारण योजना (०१)(१८) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान, केंद्र पुरस्कृत योजना, (६० टक्के केंद्र हिस्सा) ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	२२१०५१५७	१३७८१७.८४	२०३९०.००
२	आर-१, २२१० वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य, ०६, सार्वजनिक आरोग्य, ८०० इतर खर्च, सर्वसाधारण योजना (०१)(१५) राष्ट्रीय ग्रामीण आरोग्य अभियान, केंद्र पुरस्कृत योजना, (४० टक्के राज्य हिस्सा) ३१ सहायक अनुदाने (वेतनेतर)	२२१०५२४६	१४०२८५.००	१३५९३.३३

०५. वित्त विभागाच्या दिनांक २५ जुलै, २०२४ च्या शासन परिपत्रका सोबत जोडलेल्या परिशिष्टातील अनु.क्र.९ मधील मुद्दा क्र.१ ते १० मधील अटी व शर्तीची पूर्तता केली असल्याचे कार्यक्रम प्रमुख / संचालक (वित्त व लेखा), राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई यांनी शासनास कळविले असून त्याबाबतचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. त्यामुळे सदरहू प्रकरणी वित्त विभागाच्या दिनांक २५.०७.२०२४ च्या शासन परिपत्रकाच्या परिशिष्टातील मुद्दा क्र. १ ते १० मधील अटींची पूर्तता झाली असल्याचे प्रमाणित करण्यात येत आहे.

०६. यापुर्वी वितरीत केलेल्या निधीच्या अनुषंगाने राज्य आरोग्य सोसायटीच्या लेखा परिक्षणामध्ये कोणतेही गंभीर आक्षेप नसल्याचे राज्य आरोग्य सोसायटीने प्रमाणित केलेले आहे.

०७. सदर प्रस्तावावरील वितरीत करण्यात येणारा निधी पुरवठादाराच्या/लाभार्थ्याच्या खात्यात थेट जमा होणार आहे.

०८. सदर प्रस्तावात वस्तू खरेदी प्रस्ताव तसेच, भांडवली वस्तू खरेदीचा समावेश नाही. सदर कार्यक्रमांच्या संबंधित लेखाशिर्षाखाली एक वर्ष जून संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक ०१ एप्रिल, २०२४ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे /अटी व शर्तीचे पालन करून त्या संदर्भात आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या बाबीं स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आरोग्य सोसायटीस अथवा सदरहून निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात येणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहील.

महाराष्ट्र शासन वित्त विभाग शासन निर्णय क्र. मुंविनि-२०२२/प्र.क्र.२७/२०२२/विनियम, दिनांक १२.०१.२०२३ मधील नमूद अटी व शर्तीच्या अधिन राहून निधी वितरण करण्यात येत आहे.

०९. सदर अनुदान सशर्त असून या पूर्वी वितरीत केलेल्या अनुदानाचे प्रमाणपत्र सादर केले आहे. वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक, क्र.२०१३/प्र.क्र.८५/२०१३/ अर्थसंकल्प-३, दिनांक २५ एप्रिल, २०१३ नुसार उपरोक्त निधीचे उपयोगिता प्रमाणपत्र (UC) सादर केल्यानंतरच पुढील अनुदान वितरीत करण्यात येईल.

१०. शासनाच्या धोरणानुसार सदर प्रस्तावावरील निधी राज्य आरोग्य सोसायटीच्या स्वतंत्र बँक खात्यात जमा करून खर्च करण्यात येत असल्याचे त्याचप्रमाणे वित्त विभागाच्या दिनांक २४.०६.२०२१ व दिनांक १४.१०.२०२१ च्या शासन निर्णयातील संबंधित असलेल्या सर्व तरतुदीचे/ अटी व शर्तीचे पालन करून त्यासंदर्भात आवश्यक ते प्रमाणपत्र सादर करणे अथवा आवश्यक त्या

बाबी स्वतंत्रपणे प्रमाणित करणे राज्य आरोग्य सोसायटीस अथवा सदरहू निधी ज्या यंत्रणेमार्फत खर्च करण्यात येणार त्या कार्यक्रम प्रमुखास बंधनकारक राहिल.

११. सदर प्रस्तावावरील निधीच्या विनियोगाच्या अनुषंगाने आवश्यक तेथे करावयाच्या खरेदीच्या संदर्भात शासन निर्णय, उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभाग, दिनांक १ डिसेंबर, २०१६ मधील तरतूदीनुसार सक्षम प्राधिकारी यांची प्रशासकीय मान्यता घेण्यात यावी.

१२. सदरचा शासन निर्णय वित्त विभागाचे संदर्भ क्र. (८) येथील दिनांक ०८/०१/२०२५ च्या परिपत्रकातील तरतूदीच्या अनुषंगाने निर्गमित करण्यात येत आहे.

१३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०११७१५५४२०४९१७ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(राजेंद्र वि. कुडले)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महालेखापाल(लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
२. महालेखापाल, (लेखा परिक्षा), महाराष्ट्र- १, मुंबई/ महाराष्ट्र-२, नागपूर.
३. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई.
४. संचालक, आरोग्य सेवा संचालनालय, मुंबई.
५. अति. संचालक, राज्य कुटुंब कल्याण कार्यालय, पुणे
६. सहसंचालक (अर्थ व प्रशासन), आरोग्य सेवा, पुणे
७. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
८. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
९. वित्त विभाग (अर्थसंकल्प/व्यय-१३), मंत्रालय, मुंबई.
१०. कार्यासन अर्थसंकल्प/लेखा, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, मुंबई
११. निवडनस्ती (आरोग्य -७) .